

Orly

Moja stará mama bývala na konci pristávacej dráhy na letisku v Orly. Tam robila hajzeľdámu a tam som ako chlapec trávil prázdniny. Na záchodoch v Orly. Zbožňoval som to: „Odlet linky do Rio de Janeira...“ Kurva, oni letia do Ria! Vybehol som von, aby som ich videl. Chodil som sa dívať aj na tých, čo sa vracali. „Prílet zo smeru...“ Pred očami mi defilovali všetky mestá sveta: Saigon, Addis-Abeba, Buenos Aires... No a ja som bol v hajzli. Ona tie hajzle čistila. Pracovala pre firmu, čo sa volala L'Alsacienne. Moja stará mama sa holila. Vždy ma to uchvacovalo. Mala strojček Gillette s dvojitou čepeľou a holila sa. Vždy keď som jej dal pus, povedal som:

„Zase picháš, Mémé!“

„To nič, zajtra sa oholím...“

Hajzeľdáma, otcova mama. Na záchodoch v Orly som dlhé roky počúval mená a destinácie, o ktorých som sníval. V snoch som cestoval. A na záchode som si vravel: „Jedného dňa odtiaľto vypadnem! Jedného dňa tam tiež pôjdem a potom sa jedného dňa vrátim, jedného dňa, jedného dňa...“ To bol môj život. Neskôr, keď som bol tlačiarenským učňom, dunel mi v hlave hukot stroja... Zvuk stroja ma ako vír unášal do sveta hudby a ja som si hovoril: „Kurva, to by sa mi páčilo... to musí byť krása... Vieš, rád by som mal dom niekde, kde voňajú borovice a ich pichliače by mi pri chôdzi dopichali chodidlá. Tam by som priviedol celú rodinu... a ja by som odišiel objavovať iné veci...“ Sníval som a v predstavách som sám odchádzal. Stále, po celý ten čas. Až do dňa, keď som naozaj vypadol. Lenže ja som sa nezbalil z trucu. Neodišiel som preto, lebo môj otec, Dédé bol neznesiteľný, alebo preto, lebo mama, Lillette, bola podobná. Nie, nie, odišiel som, lebo som bol slobodný. Bol som milovaný, pretože som bol slobodný a šiel som tam, kam som musel ísť. Rodičia ma nikdy neodsúdili ani nezdržovali, ani nič podobné. Vždy som bol slobodný.

Ihlice na pletenie

Prežil som všetky násilnosti, ktoré na sebe moja úbohá matka páchala ihlicami na pletenie, stopkami z čerešní, hlúpostami... To tretie dieťa, ktoré nechcela, to som bol ja, Gérard. Prežil som. Moja Lilette mi všetko vylíčila. „A to sme ťa skoro zmárnili, ty jeden!“ Pri tom ma hladila po hlave. S láskou, hm. S láskou. „A to sme ťa skoro zabili!“ Hoci som bol nechcené dieťa, bol som láskaný. Keď už raz som bol na svete, nemohli ma zabiť, a tak ma ľúbili. Lúbili, ale svojím spôsobom, vlastným štýlom, neskrývali predou mnou ani žiale, ani strach, ani hanbu.

Keď sa u mamy dostavili kontrakcie a ja som sa narodil, zmizli všetky výčitky, osud sa naplnil, *voilà*, ten jej rovnako ako môj.

Od tej chvíle sme zbabranú robotu pletacích ihlíc obracali na žart... „Ó, la-lá,“ vravievala vždy, „a to sa tento tu nikdy nemal narodiť! Ale je taký zlatučký, ešte šťastie, že ho máme!“

Toto som počúval až do svojich dvoch alebo troch rokov.

U nás doma

Dédé varieval „plúcka“, plúca, to je to, čo sa hádže psom alebo chudobným. Robieval „plúcka“. Je to hubovité a varením sa to vysuší. Bolo to ako ragú z diviny, výnimočná vôňa. Zacítil som ju už na ulici, bežal som rovno do kuchyne. Vravel som: „Čo je to? Čo je to?“ Neodpovedal. Nedal som pokoj, dobiedzal som: „Vyzerá to dobre, môžem ochutnať? – Ja pracujem, ty ješ“, zavrčal. A potom po chvíli: „Na, tu máš! Jedz, daj si... Kde máš mamu?“

Bývali sme pri škole v štvrti Omelon, v Châteauroux. V baraku páchnucom chudobou. Pretože my sme sa neumývali; umývali sme sa len raz do týždňa. Kurva, to bol ale smrad! A Dédé, ktorý často prichádzal opitý,

občas spadol pred školou na ústa. Tam som sa narodil, pri stene. Pri múre na ulici Maréchal-Joffre, v štvrti Omelon, v Châteauroux. Žili sme v dvoch malých izbách, hlava na hlave. Radšej som bol vonku a robil som si, čo sa mi zachcelo. Mal som úžasné detstvo.

Nikdy som nejedol spolu s rodičmi. A nikdy som nejedával ani spoločne s bratmi a sestrami. Mama nás nikdy nemala všetkých pri jednom stole. My decká sme sa nezdravili – u nás nikto nikoho nezdravil. Žiadne rodné posedenia pri stole ani nijaké pozdravy. Tak plynul život, priúčal si sa mu pozorovaním, žiadne slová, nikdy. Naším vzorom bola moja večne tehotná matka plieskajúca sa po bruchu. Vzorom bol aj Dédé, ktorý prichádzal domov na mol ožratý, a ak nehodil šablú už vonku na ulici, vracal do zeleného drezu. Videl si zvrátky. Inokedy zas údery, krik, chumáče vytrhnutých vlasov... a ja som utekal po schodoch, aby som obrátil Lilette.

Ostatní moji bratia a sestry – Alain, Hélène, Catherine, Éric, Franck – zažívali to isté, a predsa, keď dospeli, ich životy neboli rovnaké ako ten môj. Ostali v tej zatuchline. Prečo? To by som naozaj rád vedel. Prežívali rovnaké veci, to áno, lenže oni nezažili ihlice na pletenie, to je pravda. To neznamená, že sa zo mňa stal dajaký nešťastník, nie, vôbec nie, len som sa jedno-ducho naučil byť vždy v strehu.

Dédé

Dédé, môj otec René Depardieu, sa narodil v roku 1923 v Montchevrie, berrichonskej dedinke so štyristo obyvateľmi. Bol jediné dieťa Marcela Depardieu, ktorý sa päť rokov predtým polomŕtvy vrátil z prvej svetovej vojny, a krásavice Émilienne Foulatierovej, ktorá skončila ako hajzeľdáma v Orly.

Marcel zomrel v roku 1931 na následky zranení a plynov a zanechal tu Émilienne a malého, v tom čase len osemročného Dédého ich osudu.

Vychodil Dédé aspoň zopár tried? To je jedno. Isté je, že nevedel čítať ani písať, s jedinou výnimkou dvoch veľkých písmen, ktorými sa podpisoval: „D.D.“ Nevedel vlastne ani poriadne rozprávať. Vychádzalo z neho

akési huhňanie, z ktorého nikdy nevzišla zrozumiteľná veta: „Pfm! Takže... Uff... Ojha... Hm, nuž...“

V jedenástich rokoch sa stal obuvníkom. Opravoval a vyrábala topánky s podrážkami, ktoré vyrezal z pneumatík, čo nazbieral na smetisku. Keď nebol v dielni, našli ste ho s matkou na poli.

Neskôr sa priučil remeslu klampiarja a pod vplyvom zvukomaľby poeticky tvrdil, že plech je rozhodne mäkší za splnu než za bieleho dňa. Prihodilo sa mi, že som ho uprostred noci našiel, ako hladí ladné krivky akéhosi plechu.

Dédé zdedil Ěmiliennine črty. Bol to vysoký, urastený krásavec s prenikavými očami a smejkou aj napriek svojej nemote. „Dédé je princ,“ povedal mi raz Jean Carmet, ktorý ho mal veľmi rád.

Jeho kraj Berry sa v tých časoch podobal dnešnému Kazachstanu, kde celé dediny nevedia po rusky, nepoznajú Rusko a rozprávajú vlastným jazykom. Berry od stredoveku dosiahol len nízky stupeň vývinu. Ešte v roku 1930 to bol kraj nevoľníkov, čierna diera uprostred dobytčieho a výbojného Francúzska medzivojnového obdobia. Žilo sa v kuchyni pod hradami sčernetými od sadzí, ľudí zohrievalo teplo zo stajní, na udupanej hlinenej dlážke, v pachu zo zvierat a z polievky. Z takého kraja, zaostaleho a presiaknutého

poverami, kde ešte v tom čase pestovali čarodejníctvo, vyšiel Dédé, keď sa prvý raz stretol s krásnymi temnými očami Alice Marillierovej, ktorú čoskoro prekrstil na „Lilette“.